

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Francisco Javier Moreno Oliver

Correu electrònic: FrancescXavier.Moreno@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap específic

Objectius

Els objectius generals a assolir dins l'assignatura de Delinqüència Organitzada vénen formulats en els següents termes:

L'alumnat del grau de criminologia serà capaç de:

1. Aplicar els seus coneixements sobre les teories criminològiques a les experiències de conflicte i de criminalitat existents, i plantejar respostes adequades i acordes amb el marc legal existent.
2. Transmetre al públic especialitzat i a la societat en general respostes als problemes de criminalitat i de conflicte social que tinguin en compte els drets i interessos de totes les parts involucrades, i que estiguin basades en els valors de la pacificació social, la integració social i la prevenció de nous conflictes.

En aquest context, l'assignatura de Delinqüència Organitzada té com a objectius específics els següents:

1. Conèixer les estructures organitzatives de la delinqüència organitzada.
2. Analitzar el funcionament dels diversos mercats criminals
3. Estudiar les diferents estratègies de prevenció i lluita contra el delictes organitzat

Competències

- Accedir i interpretar les fonts de dades sobre la criminalitat.
- Analitzar el conflicte i la criminalitat utilitzant les teories criminològiques i els seus fonaments psicològics i sociològics.
- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Demostrar que es comprenen les teories criminològiques.
- Demostrar que es coneix la diversitat de polítiques criminals per afrontar la criminalitat i els seus diferents fonaments.
- Dissenyar una recerca criminològica identificant l'estratègia metodològica adequada als objectius plantejats.
- Redactar un treball acadèmic.

- Relacionar-se respectuosament amb persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar amb criteri científic les informacions obtingudes en les bases de dades criminològiques.
2. Aplicar amb precisió els models de prevenció en situacions concretes de criminalitat.
3. Aplicar de manera eficaç els fonaments de les diferents polítiques criminals en l'activitat professional.
4. Aplicar el coneixement científic criminològic per analitzar la delinqüència.
5. Aplicar les teories criminològiques.
6. Redactar un treball acadèmic.
7. Relacionar-se respectuosament amb persones.
8. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
9. Transmetre oralment les idees a una audiència.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Treballar en equip i en xarxa.
12. Utilitzar la metodologia d'investigació necessària en funció de la recerca criminològica plantejada.

Continguts

1.- Teoria de sistemes: Model obert i tancat

Teoria de les organitzacions

Estructura organitzativa de la delinqüència organitzada

2.- El crim organitzat sectoritzat geogràficament

Bandes de l'Est

Màfia Italiana

Bandes de l'extrem orient

Bandes iberoamericanes

3.- Terrorisme

Tipus de terrorisme

Estructura organitzativa

4.- Mercats criminals

Blanqueig de capital

Tràfic de persones

Tràfic d'òrgans i cadàvers

Tràfic de drogues

Tràfic d'armes

Tràfic d'art

Tràfic d'animals

Contraban mercaderies controlades

Robatori organitzat

Falsificacions

Delicte informàtic

5.- La prevenció de la delinqüència organitzada i lluita contra el crim organitzat

Metodologia

La metodologia de les classes està fonamentada en el model de l' Aprenentatge Basat en Problemes. (ABP), l' aprenentatge cooperatiu i el mètode del cas.

Les sessions de treball podran ser teòriques, pràctiques o mixtes.

Les classes teòriques es fonamentaran en exposicions orals per part del professor complementats amb recursos didàctics audiovisual (PWP, transparències, vídeos, etc.) noves tecnologies (TIC), així com de bibliografia bàsica recomanada. En funció de l'espai on s' imparteixin les classes (aula ordinària o aula especial) es portaran a terme activitats diferenciades de treball en grup.

Els crèdits pràctics consistiran en el seguiment casos real de delinqüència i el seu abordatge preventiu , on els alumnes hauran de concloure amb les seves propostes d' intervenció al respecte. Es facilitarà als alumnes una guia pràctica d'aquests exercicis. De forma general i sintètica, el desenvolupament del programa incorporarà la combinació d'exposicions dels temes per part del professor i dels alumnes, aquesta última per potenciar la capacitat d' exposició oral davant d'una audiència, distribuïts en grups i/o seminaris, i l'ús de recursos varis de la tecnologia actual. La modalitat presencial permetrà els plantejaments teòrics de l'assignatura mitjançant les exposicions i l'anàlisi dels temes per part del professor i dels alumnes, així com el plantejament d'altres procediments com ara dinàmiques de grup, plenaris, grups cooperatius, etc. Les sessions pràctiques, per a les que s'utilitzaran els horaris reservats a l'assignatura, es portaran a terme mitjançant el treball individual i grupal del grup d'alumnes. Finalment, en el treball individual i de grup es requerirà la utilització de l'eina Campus Virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
ABP	93,5	3,74	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Aprenentatge col·laboratiu	29	1,16	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Mètode del cas	22,5	0,9	1, 2, 3, 4, 5, 8, 12

Avaluació

L'avaluació serà continua, fet que fa preceptiu l' assistència a classe i que ens permetrà mesurar el grau de competències específiques del programa que l' alumne ha assolit.

Es valoraran criteris generals com el nivell de participació de l'alumne, la capacitat de relacionar els continguts conceptuals amb els procedimentals emmarcat tot pels valors deontològics de la professió i la correcta exposició oral davant d'una audiència.

L'avaluació estarà constituïda per tres dades avaluatives. Una primera que consisteix en la confecció telemàtica d' un portfoli on quedarà recollit tot el contingut treballat a l'assignatura mitjançant l'explicació del professor, visualització de document gràfics, lectures, conclusions de treball grupal, etc. que hauran de ser complementades amb les referències bibliogràfiques obligatòries. El portfoli constituirà el 60% de la qualificació final. Una segona activitat avaluativa serà un treball final de curs que el seu contingut serà consensuat amb el professor de l'assignatura, el treball constituirà el 30% de la qualificació final. Finalment el 10% de la qualificació final serà la nota resultant del treball d'anàlisi i síntesis de treball en grup sobre temes monogràfics proposat pel professor. La qualificació que es lliurarà a l'alumne serà una global en l'acabar l'assignatura, no és donaran qualificacions parcials de cada evidència avaluativa.

Per superar l' assignatura caldrà haver superat satisfactòriament les tres activitats avaluatives.

1. Ponderació de les activitats avaluatives:

ACTIVITAT

VALOR RESPECTE DE LA NOTA

Treball individual - E/A Dirigit Estudi del cas	10%
Treball grupal - E/A Dirigit ABP	30%
Portfoli - E/A Dirigit	60%

2. Condicions per a ser avaluat

Participar activament en les classes i en els treballs grupals, així com confeccionar els treballs individuals.

Els treballs grupals, per potenciar la capacitat d'exposició oral davant d'una audiència, s'hauran d'exposar al grup classe d'acord amb el criteris establerts.

3. Requisits per a superar l'assignatura

Cal tenir una nota mínima de 5 en cadascuna de les tipologies d'activitats que conformen l'avaluació.

Al campus virtual es publicaran les graelles avaluatives utilitzades pel professor.

4. Recuperacions

Si un alumne no supera alguna de les activitats, tindrà una possibilitat de recuperar. El professorat indicarà a l'alumnat els requisits per a poder recuperar les parts no superades.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Portfoli	60	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Treball grupal	30	5	0,2	6, 7, 8, 9, 10, 11
Treball individual	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA DE CONSULTA:

Aquesta bibliografia té com a finalitat ser la principal font de consulta per tal de complementar i ampliar el contingut treballat a cada sessió de manera que quedi reflectida el seu contingut en el portfoli de l'assignatura

ABADINSKY, H. Organized crime, 5.º ed., Chicago 1997.

ANTONINI, E. A. Crimen Organizado: Su Impacto en las Economías Mundiales. Boletín del JAMES O. FINCKENAUER Mafia y crimen organizado. Ediciones Península, Barcelona. 2010

BLANCO, C. I. Criminalidad organizada y mercados ilegales. En: Eguzkilore: Cuaderno del Instituto Vasco de Criminología, San Sebastián, No. 11- 1997 Pp 213 - 231.

BUSTAMANTE, R. Crimen organizado. Ensayo. Madrid 2007.

CORTE IBÁÑEZ, L. GIMÉNEZ SALINAS, A. Crimen.org: evolución y claves de la delincuencia organizada. Ariel. Barcelona 2010

GAYRAUD, J.F. El G9 de las mafias del mundo. Urano. Barcelona 2007

RESA NESTARES, C. Crimen Organizado Transnacional: Definición, Causas Y Consecuencias. Madrid. 2003.

RIERA, A. La organizatsja. Arcopress. Madrid. 2008

RIERA, A. La mafia china. Arcopress. Madrid. 2010

TOWNSHEND, C.. Terrorismo. Una breve introducción. Alianza Editorial. Barcelona 2008

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

Aquesta bibliografia té com a finalitat oferir fonts per tal d'ampliar de forma més especialitzada els continguts treballats a classe. És un complement bibliogràfic per ampliar la bibliografia de consulta.

ABEL SOUTO, M. El blanqueo de dinero en la normativa internacional, Santiago de Compostela 2002.

ADAMOLI, S. et alt, P. Organised crime around the world, Helsinki 1998.

ADISON, B.; et alt. «Racketeer influenced and corrupt organizations» en American Criminal Law Review 35 (1998), pp. 1103 ss.

ALACALDE, M., «Terrorismo, delincuencia organizada y sistema de penas», en FARALDO CABANA, P. (Dir.), BRANDARIZ GARCÍA, J.A./PUENTE ABA, L.M. Nuevos retos del Derecho Penal en la era de la globalización, Valencia 2004, pp. 341 ss.

ALBANESE, J. S.; DAS, D. K. «Introduction: a framework for understanding», en ALBANESE, J. S./DAS, D. K./VERMA, A. (ed.) Organized crime. World perspectives, New Jersey 2003, pp. 1 ss.

ALBANESE, J.S.; DAS, D.K.; VERMA, A. (ed.) Organized crime. World perspectives, New Jersey 2003.

ALBINI, J. L.; ROGERS, R.E. y otros «Russian organized crime: its history structure and unction», en RYAN, P.J.; RUSH, G.E. Understanding organized crime in global perspective, London 1997, pp. 153 ss.

ALEXANDER, H.; CAIDEN, G. (eds.) The politics and economics of organized crime: control efforts, Chicago 1985.

ALONSO, M. El sistema de las circunstancias del delito. Estudio general, Valladolid 1981.

ÁLVAREZ, D.; EGUIDAZU, F. La prevención del blanqueo de capitales, Pamplona 1998.

ÁLVAREZ, J. «La cooperación y la coordinación policial internacional», en Ciencia Policial, n.º 42 (1998), pp. 71 ss.

ANARTE, E. «Conjeturas sobre la criminalidad organizada», en FERRE OLIVE, J.C./ANARTE BORRALLLO, E. (eds.) Delincuencia organizada. Aspectos penales, procesales y criminológicos, Univ. de Huelva, 1999, pp. 13 ss.

ANDERSON, M. «Crimen organizado y cooperación policial en la Unión Europea», en Ciencia Policial, n.º 43 (1998), pp. 69 ss.

ANDREAS, P. «Transnational crime and economic globalization», en BERDAL, M./SERRANO, M. (eds.) Transnational organized crime and international security: business as usual?, Boulder. Colorado 2002, pp. 37 ss.

ARÁNGUEZ, C. El delito de blanqueo de capitales, Madrid 2000.

ARLACCHI, P. Tendencias de la criminalidad organizada y de los mercados ilegales en el mundo actual. Poder judicial, No. 16, septiembre de 1985.

DONIGAN, C. International Legal Mechanisms for Combating Transnational Organized Crime: The Need for a Multilateral Convention. Berkeley Journal of International Law 18(53): 53-101.

GAGLIANO, G. Agitazione sovversiva, guerra psicologica e terrorismo.. Editore Uniservice. Italia. 2010

TORRES, MANUEL R. El eco del terror. Ideología y propaganda en el terrorismo yihadista. Plaza & Valdés. Madrid. 2009.